

FUBFör barn, unga och vuxna
med utvecklingsstörningRiksförbundet för barn, unga
och vuxna med utvecklingsstörning, FUB

Handläggare: Julia Henriksson

REMISSVAR
2017-12-21**Socialdepartementet**
s.registrator@regeringskansliet.se
s.fst@regeringskansliet.se
Dnr.nr: S2017/06849/FST

Remiss – Vissa förslag om personlig assistans

Riksförbundet FUB är en intresseorganisation som arbetar för att barn, ungdomar och vuxna med utvecklingsstörning ska kunna leva ett gott liv. Vi är cirka 26 500 medlemmar i lokalföreningar runt om i landet. Personer med utvecklingsstörning och deras anhöriga är medlemmar i FUB liksom många andra som delar vår grundsyn.

Sammanfattning

Riksförbundet FUB välkomnar lagförslagen som syftar till att motverka de långtgående negativa konsekvenserna av Högsta förvaltningsdomstolens dom HFD 2017 ref 27. Samtidigt vill vi starkt betona att förslagen inte är tillräckliga för att säkerställa att samtliga inom personkretsen tillförsäkras goda levnadsvillkor och att intentionerna i LSS uppfylls. LSS är en rättighetslag som syftar till att de som omfattas av lagen ska ges möjlighet att leva som andra. Vi välkomnar att Socialdepartementets arbetsgrupp hänvisar till lagens intentioner om delaktighet och möjlighet att leva som andra och hoppas att detta synsätt kommer genomsyra regeringens och LSS-utredningens fortsatta arbete. Vi vill se en väl fungerande personlig assistans som präglas av självbestämmande, kontinuitet och en helhetssyn på den enskildes liv.

I det följande utvecklar vi våra synpunkter på förslaget.

Väntetid och beredskap

Riksförbundet FUB välkomnar att personlig assistans återigen kommer kunna beviljas för beredskap och väntetid. Vi efterfrågar dock ytterligare åtgärder och förtydliganden:

1. Höjning av ersättning för väntetid. Dagens låga ersättningsnivå, där endast en fjärdedel av tiden ersätts vid väntetid, försvårar rekryteringen av externa assistenter. Låga ersättningsnivåer innebär i praktiken att det är anhöriga som får ansvaret att lösa situationen mellan de aktiva insatserna, vilket lägger ett stort ansvar på en redan belastad grupp. Vi vill se en lösning där de faktiska kostnaderna för assistans ersätts.

2. Möjlighet att beviljas dubbel assistans även för tid som inte utgör aktiva moment. De restriktiva möjligheter som i dag finns att beviljas dubbel assistans utanför hemmet begränsar de enskildas liv och strider mot LSS-principer om delaktighet i samhället på lika villkor.
3. Transport ska omfattas av den nya bestämmelsen i 9 a § 3 st. LSS. Situationen som prövades i HFD 2017 ref 27 handlade om resor för en person som tidigare kunnat resa ensam med färdtjänst. Med hänsyn till hur Försäkringskassan och kommunerna har tolkat praxis extensivt befarar vi att rätten till assistans vid transport kommer begränsas kraftigt. Vi ser en klar risk att transport generellt kommer att ses som ett okvalificerat behov. Vi ser även praktiska konsekvenser av domen. Den som har behov av personlig assistans innan och efter resan kan ha svårt att rekrytera en personlig assistent som inte får lön under själva resan men som ändå behöver transportera sig till den plats dit den assistansberättigade åker. Vi efterfrågar ett tydligt ställningstagande kring rätten att vara delaktig i samhället.

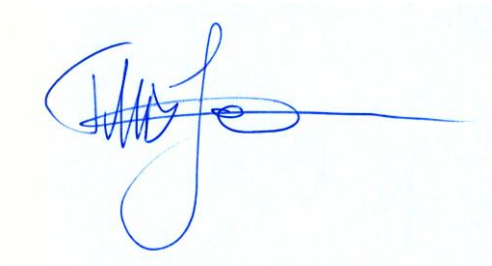
Tvåårsomprövningar

Riksförbundet FUB välkomnar att tvåårsomprövningarna stoppas eftersom den osäkerhet och oförutsebarhet som enskilda utsätts för när de riskerar att förlora sin personliga assistans är förödande. Då lagförslaget endast innebär tillfälligt stopp och det inte har lämnats några förslag för att i övrigt förbättra den osäkra situation som många inom personkretsen lever i, efterfrågar Riksförbundet FUB följande åtgärder och förtydliganden:

1. Permanent borttag av tvåårsomprövningar. Ordningen med tvåårsomprövningar bygger på principen att den försäkrade ska vara trygg i sin rätt till assistansersättning under tvåårsperioden. Det finns en stor osäkerhet hos de enskilda inför omprövningarna. För att säkerställa kontinuitet och förutsägbarhet bör de regelmässiga tvåårsomprövningarna tas bort permanent. Huvudregeln bör vara att beslut gäller tillsvidare, eller till dess att behovet väsentligt förändras. Möjligheten till omprövning bör finnas kvar som en rättighet för den enskilde.
2. Förbättra rutinerna för omprövning. Omprövning ska ske utifrån premissen att LSS ska tillgodose individens behov. Detta förutsätter individuellt utformade beslut, dialog mellan myndighet och enskild samt möjlighet för den enskilde att göra självskattningar.
3. Förtydligande av formuleringen ”Ändrade förhållanden är förhållanden hos den enskilde eller i omgivningen som har ändrats. (s. 13)”. Det är viktigt att det är tydligt för både den enskilde och beslutsfattare vid vilka tillfällen det kan vara aktuellt med omprövning. Riksförbundet FUB efterfrågar därför en tydligare förklaring av vilka situationer som avses med ”omgivningen”.
4. Förtydligande av formuleringen ”Om ny lagstiftning som påverkar rätten till assistansersättning skulle föreslås, får man i det sammanhanget ta ställning till vad som bör gälla i omprövningshänseende.” (s.20). Som framförts ovan innebär omprövningssituationen stor osäkerhet och ovisshet. För att den enskilde ska kunna känna sig trygg i sin rätt till personlig assistans vill Riksförbundet FUB ha tydligare formuleringar som medför förutsebarhet för samtliga.
5. Förtydligande kring att den enskilde alltid har möjlighet att ansöka om fler timmar i samband med en omprövning (s. 20). I promemorian förklaras att en omprövning inte kan leda till att den försäkrade beviljas fler timmar utan en ansökan eller anmälan. En omprövningssituation kan vara väldigt påfrestande och integritetskränkande för den enskilde. För att undvika onödiga ansökningsprocesser och behovsprövningar det är därför viktigt att personen informeras om möjligheten att ansöka om utökad assistans vid behov.
6. Förtydligande av meningen ”Ett avsevärt ökat hjälpbehov hos den försäkrade som framkommer genom en ansökan om fler timmar med assistansersättning innebär således inte

att Försäkringskassan ska göra en fullständig omprövning av rätten till assistansersättning” (s. 20). Innebär formuleringen att om en enskild ansöker om utökad assistansersättning kommer Försäkringskassan endast att göra en bedömning av det ökade behovet och inte beakta eventuell ny praxis och lagstiftning?

För Riksförbundet FUB

A handwritten signature in blue ink, appearing to be 'Thomas Jansson', with a long horizontal line extending to the right.

.....
Thomas Jansson

Förbundsordförande

Riksförbundet för barn, unga och vuxna med utvecklingsstörning, FUB